

Doamnei judecător Corina-Alina CORBU
Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

În atenția: Completului de soluționare a recursului în interesul legii

Prin Hotărârea nr. 12/2022, Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați, în temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă, a hotărât sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii referitor la următoarea problemă de drept pentru care s-a constatat că în jurisprudență nu există un punct de vedere unitar:

În interpretarea art. 120 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, prin raportare la dispozițiile art. 405 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv ale art. 706 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 2010,

care este termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită a unui contract de ipotecă imobiliară, încheiat sub regimul Codului civil din 1864 și al O.U.G. nr. 99/2006, pentru garantarea unei obligații de plată ce decurge dintr-un contract de credit pentru care s-a constatat că a intervenit prescripția dreptului de a cere executarea silită a creanței?

Chestiunea principală de drept este aceea de a stabili dacă se aplică termenul de prescripție special, de 10 ani, în materia acțiunilor ipotecare imobiliare sau dacă se aplică termenul de prescripție general, de 3 ani, aplicabil deopotrivă acțiunilor personale.

În consecință, vă trimitem atașat hotărârea Colegiului de conducere a Curții de Apel Galați, sesizarea acestuia formulată de vicepreședintele Curții și anexele ce vizează aspectele de practică neunitară (hotărârile definitive identificate la nivelul unor instanțe din întreaga țară, precum și opiniile exprimate de judecătorii de la aceste instanțe).

De asemenea, atașăm și Memoriul prin care Asociația Română a Băncilor a cerut Curții de Apel Galați declanșarea procedurii.

Cu stimă,
Președintele Curții de Apel Galați
Judecător dr. Cosmin Răzvan MIHĂILĂ

Data,
03.03.2022

Semnat digital de
Cosmin Razvan Mihaila
Data: 2022.03.03
11:50:28 +02'00'

Conform art. V din O.G. 17/2015, prezentul act este valabil fără ștampilă.

**Doamnei judecător Corina-Alina CORBU
Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție**

În atenția: Completului de soluționare a recursului în interesul legii

În temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă, Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție cu prezenta

**CERERE
de
RECURS ÎN INTERESUL LEGII**

în vederea unificării practicii la nivelul tuturor instanțelor judecătorești, pentru că în jurisprudență s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la următoarea problemă de drept:

În interpretarea art. 120 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, prin raportare la dispozițiile art. 405 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv ale art. 706 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 2010,

care este termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită a unui contract de ipotecă imobiliară, încheiat sub regimul Codului civil din 1864 și al O.U.G. nr. 99/2006, pentru garantarea unei obligații de plată ce decurge dintr-un contract de credit pentru care s-a constatat că a intervenit prescripția dreptului de a cere executarea silită a creanței?

Chestiunea principală de drept este aceea de a stabili dacă se aplică termenul de prescripție special, de 10 ani, în materia acțiunilor ipotecare imobiliare sau dacă se aplică termenul de prescripție general, de 3 ani, aplicabil deopotrivă acțiunilor personale.

Practica neunitară a fost constatată în urma analizării răspunsurilor transmise de către instanțe, la solicitarea Curții de Apel Galați de a comunica hotărâri și punct de vedere în această privință.

I. Dispozițiile legale incidente sunt următoarele:

Conform art. V din O.G. 17/2015, prezentul act este valabil fără ștampilă.

Sediu: mun. Galați, str. Brăilei nr. 153, cod poștal 800319, jud. Galați

Tel: 0236-460.027, **Fax:** 0236-460.227, **Email:** cagalati@just.ro

Web: portal.just.ro; **Web acces electronic dosare:** cagl.ro, cagalati.ro

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

Art. 120 – Contractele de credit, inclusiv contractele de garanție reală sau personală, încheiate de o instituție de credit constituie titluri executorii.

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

Art. 706 - Termenul de prescripție

(1) Dreptul de a obține executarea silită se prescrie în termen de 3 ani, dacă legea nu prevede altfel. În cazul titlurilor emise în materia drepturilor reale, termenul de prescripție este de 10 ani.

Codul de procedură civilă din 1865

Art. 405 - (1) Dreptul de a cere executarea silită se prescrie în termen de 3 ani, dacă legea nu prevede altfel. În cazul titlurilor emise în materia acțiunilor reale imobiliare, termenul de prescripție este de 10 ani.

II. Așa cum rezultă din practica judiciară analizată, problema de drept sintetizată anterior conține trei aspecte asupra cărora există divergențe de opinie.

A. Un prim aspect privește legea procesuală aplicabilă în cazul în care dreptul creditorului de a cere executarea silită s-a născut anterior intrării în vigoare a Codului de procedură civilă din 2010, dar executarea silită a început ulterior.

Într-o opinie se apreciază că dispozițiile Codului de procedură civilă din 2010 se aplică tuturor chestiunilor privitoare la acea executare silită, inclusiv prescripției dreptului de a cere executarea silită. În susținere se arată că, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, dar și potrivit considerentelor din Deciziile nr.13/2006 și nr.31/2009 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii, în materie de executare silită este incidentă norma în vigoare la data realizării executării, inclusiv cu privire la constituirea titlului, ca primă etapă în declanșarea procedurii execuționale, și aceasta chiar dacă nașterea creanței a avut loc anterior.

În a doua opinie se consideră că instituția prescripției dreptului de a cere executarea silită rămâne sub incidența Codului de procedură civilă din 1865. Pentru aceasta se arată că, și dacă procedura contestației la executare este supusă regimului noii legi procesuale (prin raportare la data începerii executării silite), potrivit art.201 din Legea 71/2011, precum și Deciziei nr.1/2014 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii, prescripțiile începute și împlinite ori cele neîmplinite la 1 octombrie 2011 rămân în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit (inclusiv sub regimul invocării lor).

B. Al doilea aspect privește durata termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită, respectiv dacă acesta este de 3 ani sau de 10 ani.

O primă opinie este în sensul că termenul aplicabil este de 3 ani, având în vedere natura creanței principale și întinderea aceluiași termen inclusiv asupra garanției imobiliare, potrivit art. 1 alin. (2) din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția

extinctivă, care stabilește că „Odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii”.

Cea de-a doua opinie este în sensul că termenul de prescripție este de 10 ani, întrucât este vorba despre un drept real – dreptul de ipotecă –, ceea ce atrage aplicarea dispoziției corespunzătoare din Codul de procedură civilă [art. 405 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv art. 706 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 2010].

C. Al treilea aspect privește caracterul executoriu independent al dreptului accesoriu de ipotecă în raport cu dreptul de creanță principal pe care îl garantează.

Din această perspectivă, o opinie este în sensul că, odată cu constatarea prescripției dreptului de a cere executarea silită a titlului executoriu reprezentat de contractul de credit (creanța principală), se prescrie și dreptul creditorului de a cere executarea silită a titlului executoriu reprezentat de contractul de ipotecă imobiliară, care a garantat împrumutul, având în vedere caracterul accesoriu al acestuia, reglementat de art. 1 alin. (2) din Decretul nr. 167/1958.

În opinia contrară se recunoaște posibilitatea de valorificare în continuare a dreptului la acțiunea ipotecară, reținându-se caracterul independent de titlu executoriu al contractului de ipotecă în raport cu contractul de împrumut, caracter independent conferit, inclusiv sub imperiul Codului civil din 1864, de dispozițiile art. 120 din O.U.G. nr. 99/2006.

III. Divergențele ar putea fi determinate și de echivocul noțiunii de „drept real”, asociată dreptului de ipotecă¹, deși noțiunea este preluată încă din dreptul roman. Astfel, există două categorii de drepturi reale:

- drepturile reale principale, între care amintim dreptul de proprietate, dreptul de suprafață și dreptul de uzufruct; și
- drepturile reale accesorii, care sunt drepturile reale de garanție.

Totuși, aceste două categorii nu sunt separate potrivit aceluiași criteriu, deci, altfel spus, dreptul real principal nu reprezintă un drept real din același punct de vedere ca și dreptul real accesoriu.

Astfel, atunci când analizăm obiectul unui drept, adică lucrul asupra căruia se exercită, dreptul este²:

- fie *ius in re* (în traducere literală, drept „într-un lucru”, adică exercitat direct și nemijlocit asupra unui lucru; acesta este dreptul real principal, de exemplu dreptul de proprietate este *ius in re*);
- fie *ius ad rem* (dreptul „la un lucru”, numai că, pentru obținerea acelui lucru, este nevoie de mijlocirea unei persoane; în termeni juridici moderni el este desemnat ca „drept de creanță”).

¹ A. Bleoancă, *Despre natura juridică specială a ipotecii*, în volumul „Romania e Italia, la cultura della memoria condivisa degli ultimi cento anni”, Ed. Aracne, Aprilia (Italia), pp. 729-739.

² V.N. Marcadé, *Explication théorique et pratique du Code civil*, vol. II, Ed. Delamotte et Fils, Paris, 1873, p. 361.

În această primă perspectivă, dreptul real principal se opune dreptului de creanță, în funcție de necesitatea concursului (intervenției) altei persoane pentru exercitarea lui în afara instanței de judecată³.

În schimb, dacă analizăm împotriva cui se afirmă dreptul în caz de contestare în justiție, acest drept sau, mai exact, acțiunea căreia îi dă loc⁴ este:

- fie *ius (actio) in rem* (acțiune vizând un bun individual determinat, indiferent în posesia cărei persoane se află el; în termeni juridici moderni, denumirea corespunzătoare este cea de „acțiune reală”);
- fie *ius (actio) in personam* (acțiune ce vizează numai subiectul pasiv al raportului juridic obligațional anterior amintit, adică persoana căreia i se opune dreptul de creanță; în termeni moderni, este vorba despre o „acțiune personală”).

În această a doua perspectivă, acțiunea reală se opune acțiunii personale în funcție de importanța identificării persoanei împotriva căreia este ea pornită în fața instanței de judecată, în sensul că acțiunea reală poate fi pornită contra oricărei persoane care posedă bunul, în vreme ce acțiunea personală se îndreaptă exclusiv contra subiectului pasiv al raportului obligațional.

Și în cazul tandemului „drept real – drept de creanță” (corespunzător dreptului subiectiv civil), și în cazul celui „acțiune reală – acțiune personală” (corespunzător formei de acțiune pe care o ia dreptul subiectiv civil), este relevant subiectul pasiv (persoana care este ținută de obligația corelativă dreptului), numai că în primul caz este vorba despre un raport juridic grațios (în afara instanței), în vreme ce, în cel de-al doilea, raportul juridic este contencios (în justiție).

Din combinarea celor două categorii – dreptul și, respectiv, acțiunea căreia îi poate da naștere – rezultă că *ius in re* (adică dreptul) se corelează întotdeauna cu *ius in rem* (acțiunea), în vreme ce *ius ad rem* (dreptul) se corelează numai cu *ius in personam* (acțiunea).

Doctrina juridică modernă⁵ reține și ea, în mod corespunzător, faptul că acțiunile personale (*ius in personam*) sunt acelea prin care se urmărește valorificarea unui drept de creanță (*ius ad rem*), în timp ce acțiunile reale (*ius in rem*) sunt cele prin care se urmărește valorificarea unui drept real (*ius in re*).

Suplimentar, doctrina modernă adaugă și categoria intermediară a acțiunii mixte⁶, adică acea acțiune prin care se urmărește valorificarea, în același timp, atât a unui drept real, cât și a unui drept de creanță, sub condiția ca aceste două drepturi să fie efectul aceleiași cauze (act juridic) sau să se găsească în raport de conexitate. Aici sunt cuprinse două subcategorii:

- acțiunile ce urmăresc executarea unui act juridic ce a creat sau transferat un drept real asupra unui bun individual determinat, dând naștere, în același timp, și unor obligații personale (cum ar fi obligația de predare a bunului transferat);
- acțiunile în anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau revocarea unui act prin care s-a transmis ori s-a constituit un drept real asupra unui bun individual determinat.

³ G. Boroș, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Editura Hamangiu, București, 2010, p.80.

⁴ Dreptul subiectiv civil devine acțiune civilă, cele două fiind numai fațete ale aceleiași unice instituții juridice *apud* V.M. Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. I, Ed. Național, București, 1996, pp. 251-260.

⁵ G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 55.

⁶ *Ibidem*, p. 56.